

Metodologia **PRIORITY**

Pachetul de lucru 3 **Dezvoltarea metodologiei și a instrumentelor** **PRIORITY**

PROMOTING OPEN RESILIENT INCLUSIVE SOCIETIES FOR YOUTH

Referință proiect: 604571-EPP-1-2018-1-DE-EPPKA3-IPI-SOC-IN

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Sprijinul Comisiei Europene pentru producerea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului care reflectă doar părerile autorilor, iar Comisia nu poate fi responsabilă pentru orice utilizare care poate fi făcută din informațiile conținute de aceasta.

CUPRINS

PREFAȚĂ	4
Proiectul PRIORITY – Scurtă Introducere A Proiectului.....	5
Prezentarea Metodologiei Și Obiectivele Acesteia	6
Provocarea Incluziunii - Radicalizarea Și Marginalizarea În Europa: Definiție.....	7
Ce Este Un Hub?	8
CAPITOLUL 1 - DIFERITE FORME DE ARTĂ ȘI ARTĂ VIZUALĂ	9
1.1. Arta Ca Instrument Pentru Incluziune	10
1.1.1. <i>Arta Voluntară Participativă.....</i>	<i>10</i>
1.2. Adoptarea Artei Ca Instrument De Incluziune	11
1.3. Arta Și Istorisirea Ca Instrumente De Incluziune	12
1.4. Artele Vizuale Ca Instrument De Incluziune	12
1.5. Arta Stradală Ca Instrument De Incluziune	13
1.6. Studii De Caz.....	14
CAPITOLUL 2 - MEDIERE INTERCULTURALĂ ȘI ACTIVITĂȚI CULTURALE.....	17
2.1. Mediarea Interculturală Ca Instrument De Incluziune	18
2.1.1. <i>Cum Pot Preveni Activitățile Interculturale Radicalizarea Și Marginalizarea?.....</i>	<i>18</i>
2.2. Jocul De Rol Ca Instrument De Incluziune	19
2.3. Povestirea Ca Instrument Pentru Incluziune	20
2.4. Activitățile De Colaborare Ca Instrument De Incluziune	20
2.5. Cartografierea Minții Ca Instrument De Incluziune	12
2.6. Studiu De Caz.....	22
CAPITOLUL 3 - EDUCAȚIE CIVICĂ	25
3.1. Educația Civică Ca Instrument De Incluziune	26
3.2. Ce Este Educația Civică	26
3.3. Ce Este Cetățenia Activă	27
3.4. Educația Pentru Drepturile Omului	28
3.5. Predarea Unei Culturi A Păcii	29
3.6. Studii De Caz.....	31
CAPITOLUL 4 - ACTIVITĂȚI SPORTIVE ȘI DE VOLUNTARIAT.....	34
4.1. Abordarea Sportului Și A Voluntariatului Ca Instrument De Incluziune.....	35
4.2. Sportul Pentru Toți Ca Instrument De Incluziune	35
4.3. Educația Prin Sport Ca Instrument De Incluziune	36
4.4. Gândirea Critică Ca Instrument Pentru Incluziune	36
4.6. Studii De Caz.....	39
Glosar	42

PREFAȚĂ

Proiectul PRIORITY – Scurtă introducere a proiectului

PRIORITY își propune să implice rețele de tineret, organizații culturale și sportive, centre de formare continuă, precum și organisme publice și private din țările partenere (Germania, Grecia, Italia și România) cu scopul de a crea medii de incluziune pentru tineri (PRIORITY Hubs) și de a crește capacitățile organizațiilor care lucrează cu tineri.

Proiectul dorește să investească în prevenirea proceselor de radicalizare prin intermediul proceselor de incluziune, pentru a oferi tinerilor aparținând grupurilor defavorizate, cum ar fi migranții și refugiații, posibilitatea de a se implica, de a participa democratic și de a aduce schimbări pozitive în comunitate.

În plus, proiectul prevede implicarea tinerilor la evenimente și demonstrații locale care au o legătură puternică cu moștenirea locurilor unde trăiesc migranții, pentru a-i face pe aceștia cetățeni activi în comunitatea lor și pentru a contracara orice formă de marginalizare socială.

OBIECTIVE

- Prevenirea proceselor de radicalizare și marginalizare a tinerilor migranți și refugiați.
- Implementarea proceselor de incluziune și integrare între migranți și comunitatea locală, contribuind la un dialog intercultural democratic și participativ.
- Crearea de spații pentru incluziunea tinerilor care pot fi un punct de referință pentru tinerii cu risc de marginalizare.
- Sporirea competențelor tinerilor și organizațiilor care lucrează cu migranții, prin organizarea de ateliere și schimb de bune practici.

ACTIVITĂȚI ȘI REZULTATE

- **Cercetare și colecție de bune practici**

O cercetare cantitativă și calitativă asupra fenomenelor de marginalizare și radicalizare la nivel local și european, bazată în principal pe situația actuală a migranților și refugiaților din țările implicate. Cercetarea include, de asemenea, o colecție de bune practici pentru combaterea radicalizării prin activități culturale, artistice și sportive.

- **Metodologia și setul de instrumente PRIORITY**

Dezvoltarea unei metodologii pentru procesele de integrare și de luptă împotriva radicalizării prin acțiuni de voluntariat, activități artistice, culturale și sportive. Metodologia include, de asemenea, crearea unui set de instrumente care cuprinde bune practici colectate în faza de cercetare. Setul de instrumente va oferi activități practice de înaltă calitate pentru a fi desfășurate cu migranți tineri și refugiați.

- **Cum să PRIORITYZEZI**

Organizarea a trei ateliere internaționale pentru lucrători de tineret, profesori și specialiști în activități sportive pentru a-și consolida abilitățile în prevenirea marginalizării tinerilor și pentru a învăța strategii de incluziune socială. La sfârșitul celor trei ateliere, va fi redactată o carte electronică care va oferi elemente despre:

- Cum să creezi medii de incluziune pentru tineri (HUB PRIORITY);
- Cum să devii un lucrător de tineret care să poată derula activități pentru tinerii migranți (HUB PRIORITY SUPER HERO);

- Cum să facem ca mediile de incluziune pentru tineri să fie sustenabile și durabile (SUSTAIN PRIORITY HUB)
- **Hub-uri PRIORITY**

Pe tot parcursul proiectului, va fi asigurată o experiență directă în cadrul mediilor de incluziune pentru tineri (hub-urile), unde se vor putea organiza trei activități distincte care vizează incluziunea tinerilor și combaterea radicalizării, precum:

- Ateliere de incluziune
- Activități culturale sau sociale legate de obiectivele Anului European al Patrimoniului Cultural.
- Training-uri de consolidare a capacității pentru tinerii mediatori PRIORITY, cu grupuri țintă de tineri din comunitatea locală și migranți și / sau refugiați care doresc să devină educatori între egali, ca prin intermediul metodologiei proiectului să influențeze în mod pozitiv tinerii în risc de excludere.

- **Platformă e-Learning**

O platformă cu două cursuri „Cum să devii un Super Erou PRIORITY” (destinate lucrătorilor de tineret și educatorilor) și Tânărul Mediator Priority (conceput pentru tinerii migranți și refugiați).

Prezentarea metodologiei și obiectivele acesteia

Documentul prezent este un Ghid despre cum să abordezi provocarea integrării, prin realizarea de activități colaborative și de voluntariat artistice, interculturale și sportive. Această Metodologie va prezenta abordarea noastră și planul nostru de intervenție legat de cele menționate mai sus. Pentru a fi eficient, planul are nevoie de o combinație de metodologii didactice de succes și activități educaționale care fac parte din elaborarea voluntară și de colaborare, care le permite participanților:

- a) să se implice în activități voluntare individuale artistice, interculturale și sportive privind diversitatea, incluziunea și integrarea, precum și cetățenia europeană democratică;
- b) să discute despre „poveștile” creațiilor lor în legătură cu viziunea lor asupra diversității și experienței cu „ceilalți”;
- c) să își întărească pozițiile pozitive față de „diferență” și „diversitate”;
- d) să îmbunătățească interacțiunea, promovând participarea sporită a migranților identificați ca fiind marginalizați.

Această metodologie constă într-o colecție substanțială și cuprinzătoare de resurse cheie care pot fi transferate și adaptate în orice contexte, cu scopul pe termen lung de a sprijini procesul de incluziune și de a-l contracara pe cel al radicalizării. Gama largă de activități pe care le cuprinde permite lucrătorilor de tineret să activeze sinergii între tinerii din comunitatea locală și imigranți, inițiind astfel o interacțiune reciprocă menită să consolideze comunitatea și să reducă riscul de izolare socială și potențial radicalism.

Toate informațiile colectate în acest document au luat în considerare, în principal, **Livrabilul 1** din WP2 a proiectului, raportul de cercetare și analiza celor mai bune practici. Dacă în acest document cititorii găsesc teoria ce stă la baza abordării de intervenție a proiectului, principalele instrumente despre transpunerea acestui proces în practică vor fi disponibile în Setul de instrumente PRIORITY.

Metodologia PRIORITY este împărțită în următoarele secțiuni, fiecare axată pe un domeniu specific în care vor fi dezvoltate activitățile PRIORITY, precum și secțiuni - cum ar fi Glosar și Referințe - care

vor fi instrumente utile pentru viitorii lucrători de tineret care doresc să aprofundeze anumite subiecte sau să înțeleagă mai bine câțiva termeni:

1. Diferite forme de arte vizuale și arte ale spectacolului;
2. Mediere interculturală și activități interculturale;
3. Educație civică;
4. Activități sportive și de voluntariat;
5. Glosar;
6. Referințe.

Provocarea incluziunii - radicalizarea și marginalizarea în Europa: Definiție

Înainte de a începe să aducem explicații cu privire la metodologia noastră, este mai bine să definim două concepte cheie care constau în problemele ce trebuie abordate: marginalizarea și radicalizarea.

Marginalizarea poate fi definită ca „Tratamentul unei persoane, grup sau concept ca fiind nesemnificativ sau periferic” (Lexico.com). Poate fi o consecință a problemelor diversității, în termeni de statut social, cultură (religie, limbă ...), ideologie, naționalitate sau etnie; fiecare dintre aceste cazuri trebuie luat în considerare în funcție de particularitățile sale.

Astfel, tratând grupul țintă specific al migranților și refugiaților, este clar modul în care problema marginalizării este conectată cu dinamica integrării. Integrarea imigranților nu este numai o datorie și o responsabilitate pentru țara gazdă, ci este, de asemenea, o parte din prioritățile și valorile Uniunii Europene: UE își demonstrează angajamentul față de această problemă prin diferite documente politice, cum ar fi ”Principiile Fundamentale Comune pentru Politica de Integrare a Imigranților în UE”, stabilite de Consiliul Uniunii Europene și referirea la integrarea cetățenilor în Tratatul de la Lisabona implementat în 2009.

Totuși, există diferențe semnificative în implementarea acestor politici între statele membre, din cauza diversității în raport cu contextul social, politic și economic și cu aflulul de imigranți și refugiați. Conceptul de marginalizare este un fenomen larg și este cauza diverselor realități sociale, cum ar fi sărăcia, educația precară, lipsa drepturilor și înstrăinarea.

Toate acestea sunt simptome ale unui fenomen la fel de periculos, care este parțial o consecință a fenomenelor de marginalizare socială care afectează straturile vulnerabile ale societății, precum săracii, migranții și populația slab educată.

O altă problemă socială legată de marginalizare este radicalizarea tinerilor. „Nu există o definiție universal acceptată a radicalizării care să conducă la violență. Cu toate acestea, *Centrul pentru prevenirea radicalizării care duce la violență* (CPRLV) îl definește ca un proces prin care oamenii adoptă sisteme de credință extremiste - inclusiv intenția de a utiliza, încuraja sau facilita violența - cu scopul de a promova o ideologie, un proiect politic sau o cauză ca mijloc de transformare socială”.

Există diferiți factori individuali, relaționali, comunitari și macro-sistemici, care pot orienta tinerii spre radicalizare și violență. O radicalizare violentă poate apărea pe măsură ce tinerii sunt influențați de ideologii etnocentrice sau de alte ideologii și influențe sociale sau dacă se confruntă cu potențial de excludere socială și marginalizare din diferite motive, inclusiv, dar fără a se limita la, contextul politic mai larg în țările lor și în lume, sărăcia și șomajul, dizabilitățile, lipsa de educație, rasismul, discriminare pe baza etnicității, originii, religiei, orientării sexuale etc., precum și punerea sub semnul

Întrebării a identității lor sociale, naționale și etnice și a sentimentelor de nedreptate și frustrare din cauza oportunităților limitate.

Radicalizarea are forme și conținut care nu privesc doar extremismul islamic. În acest sens *Rețeaua UE de sensibilizare cu privire la radicalizare* (RAN) vorbește despre terorism - ca și alte tipuri de radicalizare – ca urmare a unei stări neîncetate de „propagandă conectată”. Potrivit RAN, simpatizanții care răspândesc o astfel de propagandă sunt încă subestimați, precum este și un tip de radicalizare diferit (dar nu nou) cu privire la extremismul de dreapta care se răspândește din nou, pe bătrânul continent, în idealuri și acțiuni.

Violența și activismul grupurilor de extrema dreaptă sunt rareori urmărite penal sau etichetate drept „infrațiuni motivate de ură”. RAN identifică o anumită tendință de radicalizare reciprocă, care cu siguranță ar trebui studiată în profunzime: extremismul de dreapta alimentează extremismul jihadist și extremismul de stânga.

Ce este un Hub?

Conceptul de hub pentru proiectul PRIORITY este foarte important, deoarece va fi centrul activităților noastre: un spațiu online, precum și un spațiu și „fizic” în care vor avea loc schimburi de informații, bune practici, idei și viziuni diverse, esențiale pentru combaterea excluderii sociale, marginalizării și radicalizării.

Definirea unui hub, mai ales în domeniul educației sau al activităților non-formale, poate fi dificilă și neclară: de fapt, potrivit Dicționarului Oxford, originea termenului Hub datează de la începutul secolului al XVI-lea, când reprezenta un raft amplasat în apropierea unui șemineu cu scopul de a încălzi vase sau tigăi. După cum se pare, nu are nicio legătură cu ceea ce este Hub-ul nostru (abia mai târziu - din 1858 - va avea ca semnificație „centru de activități”) www.etymonline.com/word/hub.

Pe de altă parte, ne putem referi parțial și la sensul inițial, folosit în secolul al XVI-lea, ținând cont de referința legată de „căldura” și „energia” acesteia: întrucât energia care radiază din razele luminii, scopul nostru este să transformăm Hub-ul PRIORITY într-un „generator de molecule trăsnite și energice” care răspândesc energia din activități înspre comunitate. Prin urmare, vom crea spații în fiecare oraș implicat în proiect, în care tinerii să se întâlnească între ei și să facă schimb de noi practici și activități în numele incluziunii sociale.

CAPITOLUL 1

DIFERITE FORME DE ARTĂ ȘI ARTĂ VIZUALĂ

1.1. Arta ca instrument de incluziune

Formele de artă precum muzica, dansul, teatrul sau arta stradală joacă un rol esențial în procesele de integrare și incluziune socială. Mai ales tinerii marginalizați, care se confruntă adesea cu o serie de dificultăți, pot beneficia de participarea la activități de artă și cultură.

Pentru tinerii migranți și refugiați, care se confruntă cu stereotipuri și discriminare, traume, o limbă nouă și lipsa unui sentiment de apartenență, artele participative pot fi un instrument care ajută la depășirea acestor provocări. Pot contribui pozitiv la îmbunătățirea imaginii de sine, le poate spori nivelul de rezistență și autonomia și le poate oferi un sentiment de identitate. Mai mult, îi poate ajuta să exprime aceste provocări și să dezvolte un sentiment de comunitate.

Metodele artistice precum teatrul de improvizație sau compunerea cântecelor pot funcționa, de asemenea, ca o măsură terapeutică (non-verbală), deoarece ajută la exprimarea emoțiilor și la procesarea experiențelor traumatice (McGregor și Ragab, 2016).

Activitățile artistice pot ajuta, de asemenea, tinerii marginalizați să se simtă mai incluși în societate. Mai ales în zonele rurale și în suburbiile segregate, unde trăiesc adesea tinerii cu puține oportunități, activitățile de artă și cultură disponibile îi mențin pe calea cea bună, le oferă modalități de a se exprima și îi ajută cu procesul de tranziție spre maturitate. Formele de artă pot fi alese în funcție de interesele și realitățile lor; de exemplu, arta stradală și hip-hop dance sunt metode populare în rândul tinerilor.

Dacă sunt utilizate în grupuri interculturale, artele participative pot reduce și stereotipurile și pot schimba atitudinile sociale (Couch, 2007).

1.1.1. Arta participativă voluntară

Arta participativă voluntară este un instrument de implicare a tinerilor și de activare a gândirii critice. Acesta face loc proceselor active de luare a deciziilor și de exprimare creativă a participanților. Mai mult, arta participativă îi învață pe tineri să își exprime opiniile și să ia parte la procesele democratice care le afectează propria viață (Lockowandt, 2013).

Se pot identifica trei forme diferite de implicare a tinerilor în procesele de creare a artei: În primul rând, „activitățile realizate de tineri” sunt ghidate și instruite de adulți, dar desfășurate și efectuate de către tineri.

În al doilea rând, „activitățile pentru tineri” sunt activități în care tinerii acționează ca public. Ei preiau rolul de spectator. A treia abordare, „activitățile cu tinerii”, este cea care implică mai profund grupul țintă. Adesea, această formă este denumită artă participativă. Aici, sunt împărtășite deciziile cu privire la proces și la rezultate. Următorul tabel oferă o imagine de ansamblu asupra avantajelor fiecărei forme de participare și când pot fi utilizate.

Tabelul 1: Arta și modul în care pot fi tinerii implicați

	Avantaje	Când poate fi folosit
Activități realizate de tineri	Promovarea abilităților sociale precum încrederea și comunicarea Tinerii vor ajunge în posesia produsului final	Pentru a inspira și implica participanții
Activități pentru tineri	Dezvoltarea unui interes pentru forma de artă prezentată Informarea tinerilor despre teme sociale Calitate artistică superioară	Pentru a genera un prim contact și un interes pentru forma de artă folosită Când scopul nu este în principal educațional, ci mai degrabă artistic
Activități cu tineri	Se concentrează în principal pe aspectul educațional Este un set de instrumente pentru a aborda o gamă largă de probleme sociale Implică opiniile participanților	Pentru a facilita schimbul cultural Dezvoltarea unei game largi de abilități sociale ale grupului (reducerea stereotipurilor, încurajarea emancipării)

Sursa: Lord, Sharp, Lee, Cooper & Grayson, 2012

1.2. Adoptarea artei ca instrument de incluziune

Artele spectacolului includ teatru, muzică și dans, ca forme de artă, în cadrul cărora oamenii merg pe scenă pentru a realiza un moment artistic folosindu-și vocea, corpurile sau diverse obiecte de recuzită.

Teatrul este o formă de artă care implică oamenii într-o manieră foarte intimă. Creează un spațiu sigur în care participanții pot adopta sau reproduce orice situație posibilă. Se reproduce fie o situație reală, fie una închipuită a unui șir de evenimente.

Utilizarea măștilor și asumarea unui alt rol înlătură identitatea proprie a actorilor (precum genul sau etnia) și le conferă libertatea de a face orice; pentru a încerca idei fără prejudecăți (Roy & Dock, 2015).

Teatrul poate funcționa ca punte de legătură între oameni de origini diferite, întrucât dialogul nu neapărat necesar. Prin mimica feței și prin gesturi, comunicarea poate avea loc și în lipsa cuvintelor. Mai mult, drama încurajează participarea, acțiunile colective și interacțiunea socială. Varietatea comportamentelor și a gândurilor pe care actorii le expun, asigură baza unei dezbateri libere de prejudecăți.

O metodă care evidențiază acest aspect al teatrului este Teatrul Forum. A fost dezvoltat de August Boal, în anii 1970, ca parte integrantă a Teatrului celor oprimați. O scenetă, care ilustrează de obicei o problemă socială, este jucată de 2 ori. A doua oară, oricine din public poate interveni, preluând unul din roluri și interpretându-l de această dată diferit, în încercarea de a obține un rezultat diferit. Această metodă creează un mediu deschis care permite persoanelor din încăperea să participe în mod

activ, să se implice într-o conversație, să experimenteze empatia și să dea glas celor fără voce. (De Haan & Kore, 2014).

O altă formă de artă - Muzica - este un avantaj cultural fascinant care transcende generații, genuri sau origini. Este una dintre cele mai vechi forme de exprimare pe care oamenii le împărtășesc. Prin urmare, este, în mod natural, un instrument ce creează punți de legătură peste barierele culturale și sociale. Muzica poate acționa, de asemenea, ca o supapă de aerisire pentru stările emoționale difuze (de exemplu, atunci când este prezentă o traumă). Cântecele promovează identitatea și un sentiment de comunitate între culturi (Reinders & Ehmann, 2018).

Muzica poate fi folosită pentru a răspunde la întrebări de genul „Cum este sărbătorită iubirea, natura și dragostea de țară în altă parte?” Această abordare se concentrează pe teme comune și face ca introducerea propriei culturi în proces să fie un act voluntar. (Ermert, 2018).

În cele din urmă, dansul completează triada artelor spectacolului. Este un tip de exteriorizare activă care implică atingerea fizică a participanților. Spectacolele de dans colectiv sunt folosite cu precădere pentru promovarea incluziunii sociale.

Spectacolele de dans sunt un proces condus de comunitate, unde câteva persoane vor pregăti o coregrafie, vor organiza repetiții și vor prezenta, în mod colectiv, un spectacol de dans. Această metodă reunește persoane de etnii, vârste și medii socioeconomice diferite pentru a crea un produs unificator (Essays UK, 2018). Mai mult, dansul poate fi folosit pentru a reduce teama de a intra în contact cu cineva care arată diferit sau vorbește o limbă diferită.

1.3. Arta povestirii ca instrument de incluziune

Arta povestirii sau Storytelling este arta de a prezenta oral o povestire, unui public. Se realizează un contact direct între povestitori și ascultători. Acest lucru face ca povestirea să fie un proces interactiv interactiv, în care naratorul va reacționa la feedbackul verbal sau mimico-gestual primit de la public. Povestirea orală este, de asemenea, un proces co-creativ, pentru că publicul își imaginează povestea și dă, astfel viață personajelor și scenelor descrise.

Oricine este capabil să împărtășească o experiență este un povestitor. Nu necesită abilități și instruire specială și îi include în proces pe toți cei prezenți. Mai mult, este o experiență foarte personală. Se pot transmite sentimentele și percepțiile aferente unei anumite situații, iar nivelul de auto-dezvăluire poate fi ajustat de către povestitor. Avantaje suplimentare sunt îmbunătățirea abilităților lingvistice, de comunicare și sociale, dezvoltarea înțelegerii pentru diferite culturi și creșterea empatiei, deoarece se pot accede perspective noi și diferite ("Training material for...", n.d).

Alte practici non-personale ale povestirii nu sunt utilizate la fel de mult în activitățile sociale și în educație, dar sunt totuși forme valoroase de exprimare și împărtășesc beneficiile povestirii personale. În principal, toate formele de artă descrise în acest capitol pot fi folosite pentru a spune o poveste. Fie că este vorba despre o carte de benzi desenate, o melodie, o piesă de teatru sau un joc digital.

1.4. Artele vizuale ca instrument de incluziune

„Artele vizuale” reprezintă un concept larg ce include activități precum: desenul, filmul, pictura, fotografia și print-ul. Toate aceste forme de artă pot fi un mijloc prin care artistul se poate exprima și care nu aduce beneficii numai creatorului, ci și privitorilor. Aspectul vizual poate fi de ajutor pentru persoanele care se confruntă cu probleme în a se exprima. Prin faptul că nu urcă pe scenă pentru

a-și expune corpul sau a-și folosi vocea, ci creează ceva ce poate fi privit în absența lor, îi face pe oameni mai puțin timorați (Seferian-Jenkins, 2017).

O modalitate creativă și destul de nouă de a crea elemente de artă vizuală sunt Zine-urile. Un Zine este o formă de artă de tip revistă, de cele mai multe ori, auto-publicată. Adesea, acestea se concentrează pe un subiect foarte specific și sunt folosite pentru a exprima idei divergente. Tirajul este de obicei redus și zine-ul fiind destinat unui public specific. Zine-ul oferă un mod creativ de a exprima opinii, de a evidenția o problemă socială sau de a spune o poveste personală în cadrul unui proiect de artă ("What is a zine?", 2008).

1.5. Artă stradală ca instrument de incluziune

Artă stradală, asociată în mod obișnuit cu graffiti, este de fapt exprimată în moduri variate, cu o gamă largă de instrumente și metode. Variaza de la elemente simple de graffiti, la graffiti complex, afișe stradale și proiecții video, până la yarn bombing (tricotat în jurul copacilor sau obiectelor) (Jugend- & Kulturprojekt e.V., 2015).

Cu toate acestea, toate formele de artă stradală au valori comune: artă stradală este întotdeauna gratuită, deoarece străzile și spațiile publice funcționează pe post de galerii. Din acest motiv, aceasta reprezintă cea mai incluzivă formă de artă, deoarece este accesibilă fiecărei persoane.

Mai mult, artă stradală este adesea folosită pentru a exprima protestul sau nevoia de schimbare socială. Prin urmare, problema incluziunii sau a lipsei acesteia poate fi abordată direct. Alte valori inerente artei stradale sunt libertatea de exprimare, toleranța și solidaritatea. Acestea sunt valori care sunt împărtășite între culturi și generații și pot fi folosite pentru a pune în lumină diferențele de religie, culoare a pielii sau limbaj (Matray, 2016).

În cele din urmă, street art-ul se abordează tinerii pe propriul lor teritoriu și în cadrul propriei lor realități. Nu trebuie să-și croiască drum spre un teatru sau un centru de tineret. Ei pot efectua artă stradală direct acolo unde sunt.

1.6. Studii de caz

Studiul de caz nr. 1	
Titlu	Atelier de teatru și spectacol
Asociația	Gláser Jakab emlékalapítvány & Anamuh- Arts for Dialogue (Budapest)
Perioada	17 - 18 februarie 2018
Grup țintă / Beneficiari	Localnici maghiari, refugiați și migranți
Descriere	La Budapesta a avut loc un atelier de două zile în cadrul proiectului „Sunteți bineveniți”. A fost folosită metoda teatrului pentru a crea conștientizare și pentru a încuraja empatia și dialogul între oameni din medii diferite. Pe parcursul zilei, a fost dezvoltat un joc de forum, care a reprezentat o situație din viața de zi cu zi a participanților, cu care pot relaționa. Atelierul a inclus jocuri și exerciții pentru crearea unei conexiuni, încredere și intimitate în cadrul grupului, teatrul de imagini, explorarea poveștilor colective de opresiune, Drama senzorială și Teatrul imersiv. La finalul atelierului, piesa a fost interpretată într-un eveniment deschis. Pentru a explora diferite rezultate ale situației prezentate, membrii publicului au fost invitați să intervină, să înlocuiască unul dintre actori și să-și asume rolul.
Evoluții și rezultate obținute	În a doua zi, patru dintre participanți au interpretat o piesă pentru public. Piesa a fost despre un tânăr care iubește o femeie dintr-o altă țară și este pedepsit de tatăl său pentru alegerea sa. El se confruntă cu două situații: fie să-și părăsească familia, fie să-și părăsească iubita. În timpul piesei, o femeie din public își asumă rolul și înfruntă tatăl. După terminarea piesei, publicul a evaluat situația și a ajuns la concluzia că toți suntem actori în viața noastră și că putem acționa în loc să o îndurăm.
Testimoniale	"Teatrul Forum ne-a oferit șansa de a interveni ori de câte ori am considerat necesar și de a juca un rol în piesă, care ar putea schimba cursul poveștii. Aceasta a fost o experiență cu adevărat interesantă" - Gabor "Mi-a plăcut! A avea un rol activ în piesă și a participa cu atât de mulți oameni interesanți a fost o experiență unică!" - Maria
Fotografii	

Studiul de caz nr. 2	
Titlu	Workshop Zine: "You and I – we are not so different" – Tu și eu – nu suntem atât de diferiți
Asociația	Jugend- und Kulturprojekt e.V.
Perioada	10 - 11.11.2017
Grup țintă/ Beneficiari	Persoane care locuiesc în Dresda provenind sau nu din familii de migranți
Descriere	Un atelier Zine de o zi a avut loc la Centrul de Artă pentru Refugiați din Centrul European de Arte din Hellerau (Dresda). Atelierul a făcut parte din proiectul „Sunteți bineveniți” și din proiectul „Metamorfoză - Povești umane” și a avut ca scop să permită participarea culturală pentru toți. Atelierul a fost coordonat de un profesor de artă american, un artist german și un armean. După o introducere, care a fost tradusă în engleză, arabă și farsă de către interpreți, participanții au făcut brainstorming pentru a expune cât mai multe idei. Apoi și-au creat propriul Zine pe un subiect la alegere din ziare și reviste care au fost expuse pe mese. Zine-urile au fost pliate și apoi au fost adăugate fotografii, desene și scrieri. La sfârșitul atelierului, fiecare Zine a fost scanat și tipărit pentru ca participanții să ia un exemplar acasă. Participanții și-au împărtășit poveștile și și-au prezentat Zine-urile grupului.
Evoluții și rezultate obținute	La finalul atelierului, 40 de participanți și-au creat propriul Zine. Aceștia au ales să se concentreze în principal pe o temă legată de părăsirea patriei și să înfățișeze lupta lor cu identitatea, speranțele și dorințele de viitor odată cu mutarea la Dresda. În timpul sesiunii de Zine, participanții au interacționat între ei și au împărtășit povești și idei personale. Tehnica colajului s-a dovedit a fi de ajutor pentru a descrie identitățile hibride și pentru a proiecta contranarațiuni pentru povești stereotipice de refugiați.
Testimoniale	"A spune povestea mea printr-un Zine a fost ceva nou. Mi-am împărtășit povestea personală despre orașul din care provin din Siria, care a fost complet distrus și am avut ocazia să vorbesc despre istoria, cultura și arhitectura sa. Mă bucur că alți oameni din Germania și țări diferite au aflat despre povestea mea și despre orașul meu" - Khaled "A vorbi despre tine este greu, dar Zine-ul te ajută să te exprimi și să-ți povestești povestea fără să simți că ești expus. Vin din India, dar am trăit în atâtea țări diferite până acum, încât îmi este greu să-mi găsesc locul. Am împărtășit această poveste și gândurile mele cu restul oamenilor de acolo." - Prya "A fost un atelier foarte creativ. Am desenat și am realizat un colaj frumos pentru a-mi arăta povestea. M-am bucurat foarte mult, apoi am prezentat zine-ul meu celorlalți participanți și am ascultat și poveștile lor." – Stephanie
Fotografii	

Studiul de Caz nr. 3	
Titlu	Urban Art Ventures Vol. 1 & 2
Asociație	Jugend- und Kulturprojekt e.V. (Aristotle University)
Perioadă	20 - 29.09.2015 și 12 - 21.09. 2017
Grup țintă	artiști urbani 30+ și artiști de stradă cu vârsta peste 23 ani
Descriere	Proiectul a avut ca scop reactivarea și revitalizarea spațiilor urbane din Salonic (Grecia). Artiști urbani din 11 țări europene s-au adunat în oraș timp de o săptămână pentru a împărtăși experiențe și cele mai bune practici în ceea ce privește arta urbană ca modalitate de implicare a comunității. Metodele utilizate pentru realizarea acestora au fost discuțiile de masă rotundă, activități de team building, ateliere de artă urbană și performanță stradală, tururi de artă urbană și întâlniri cu artiști locali. În ultima zi, lucrările de artă urbană și spectacolele stradale, create în cadrul proiectului, au fost prezentate sub forma unui festival public. O a doua versiune a proiectului a fost implementată în orașul grecesc Volos în 2017. Lucrarea creată în timpul celui de-al doilea proiect a fost prezentată la Centrul de Artă Giorgio de Chirico în perioada 12-30 septembrie 2017.
Evoluții și rezultate obținute	În săptămânile proiectului, în Salonic și Volos a fost creată o multitudine de artă murală, instalații stradale și spectacole stradale. În timpul procesului de realizare a artei, pietonii s-au oprit adesea și au întrebat artiștii ce fac și ce vor să exprime cu opera lor de artă. Acest lucru a arătat că comunitățile orașului sunt deschise pentru arta urbană. Proiectele au luat parte în mai multe cartiere pentru a implica oameni din medii sociale diferite.
Testimoniale	"Cooperarea cu artiștii stradali și trainerii din diferite țări europene a fost ceva ce nu am mai făcut până acum. Aceasta a fost o experiență foarte bună pentru mine." - Andrej "Pictura murală care are impact asupra comunității locale din Salonic și interacționează cu localnicii a fost cea mai bună parte a acestui proiect." - Giorgos "Sunt atât de bucuros că am luat parte la acest proiect super creativ. Mi-a dat mult de gândit, mi-am făcut o mulțime de prieteni, am învățat să colaborez cu artiști și traineri din diferite medii culturale și am creat ceva care va rămâne și a fost apreciat de localnici." – Bart
Fotografii	

CAPITOLUL 2

MEDIERE INTERCULTURALĂ ȘI ACTIVITĂȚI CULTURALE

2.1. Mediarea interculturală ca instrument de incluziune

„Medierea interculturală joacă un rol central în procesul de integrare a străinilor în societatea gazdă și este o condiție fundamentală pentru ca aceștia să se poată bucura de drepturile lor” (www.integrazionemigranti.gov.it).

Parlamentul European și Consiliul au subliniat că „cetățenii europeni și toți cei care trăiesc în Uniunea Europeană temporar sau permanent ar trebui să aibă oportunitatea de a participa la dialogul intercultural și de a se realiza pe deplin într-o societate diversă, pluralistă, incluzivă și dinamică, nu numai în Europa, dar în întreaga lume” (Decizia nr. 1983/2006 / CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind Anul european al dialogului intercultural, 2008).

Globalizarea și mișcările migratorii în creștere creează oportunități din ce în ce mai dese de formare de legături culturale, etnice, lingvistice și religioase între oamenii care provin din „lumi” diferite. În acest context, mediatorul intercultural joacă un rol crucial ca subiect activ în procesul de integrare socială și culturală. Termenul „mediere interculturală” evocă natura acestui rol: pe de o parte, intervine prin „mediere”, oferind „sinteză” între diferitele „trăsături” ale identității persoanelor implicate în acest proces (cum ar fi cultură, religie și etnie). Pe de altă parte, termenul „intercultural” include toate acele aspecte care formează identitatea indivizilor.

Aționând atât individual, cât și colectiv, puternic bazat pe o cunoaștere profundă a tuturor identităților implicate, mediatorul intercultural intervine activ în numele dialogului social, consolidându-l. Pornind de la aceste premise, figura mediatorului intercultural și-a specializat progresiv și a obținut calificări diverse, îndeplinind multiple funcții: interpretare lingvistică, comunicare, informație, îndrumare, însoțire, asistență, instruire, cercetare, consultanță și planificare, precum și gestionarea conflictelor.

2.1.1. Cum pot preveni activitățile interculturale radicalizarea și marginalizarea?

Statisticile explică adesea problema incluziunii sociale concentrându-se pe aspecte economice și aspecte legate de muncă. Cu siguranță, acestea au un impact foarte puternic asupra calității vieții unui individ, dar un nivel ridicat de incluziune a muncii nu este neapărat un proces de incluziune finalizat.

Trebuie recunoscut potențialul incluziv al culturii: de fapt, cultura este un spațiu în care toată lumea este un actor legitim (creatori, producători, distribuitori, comentatori, factori de decizie) și nu doar un consumator pasiv. Acest „spațiu” poate fi cât se poate de concret atunci când promovarea drepturilor întregii comunități și a membrilor săi la participarea culturală - inclusiv a celor care trăiesc la marginea societății - este recunoscută ca parte integrantă a vieții societății.

În 1972, în cadrul Conferinței interguvernamentale a miniștrilor europeni pentru promovarea culturii, organizată de UNESCO la Helsinki, „democratizarea culturii” și „democrația culturală” se aflau deja pe agenda acelui eveniment politic: arta a fost prezentată nu doar ca ceva înalt și inaccesibil și deschis doar „oamenilor educați”, dar ca exemplu de dezvoltare locală și participativă (Recomandare nr. 1, Eurocult, interguvernamental despre politicile culturale din Europa. Helsinki, 19-28 iunie 1972, Raport final, Unesco, 1972).

Exemple ale acestui nou concept este „Arta comunitară” din Marea Britanie, care reunește artiști și oameni obișnuiți care nu au avut niciodată experiențe artistice sau „socioculturale”, din Franța și „Soziokultur” în Germania.

„Integrarea culturală” nu trebuie confundată cu asimilarea, însușirea sau omogenizarea: înseamnă să recunoaștem că unele grupuri nou-venite trebuie să fie sprijinite în eforturile lor de a-și adapta și reconstrui viața în noua societate și cultură - prin limbă, oportunități educaționale, dezvoltarea competențelor, accesul la arte și cultură sau prin simple acte de bun venit și bunătate (Cristina De Milano; Musei e Società una sfida da raccogliere, 2008).

Artele sunt aspectul definitoriu al experienței umane. De fapt, sunt considerate atât de importante încât UNESCO consideră accesul la ARTE un „drept fundamental al omului” (articolul 27 din Declarația universală a drepturilor omului). Modelul „incluziunii culturale sau al democrației” - instituit oficial în cadrul Conferinței interguvernamentale a miniștrilor europeni pentru promovarea culturii, organizată de UNESCO la Helsinki în 1972 - se bazează pe presupunerea că politicile culturale trebuie să garanteze egalitate în ceea ce privește demnitatea și oportunitatea de exprimare pentru toți cetățenii .

În plus, constă în lărgirea accesului nu numai la „consumul” cultural, ci și la producția și distribuția artistică. De multe ori, tinerii nu știu activitățile culturale pe care orașul lor le oferă. Iar aceste tipuri de activități sunt printre puținele care le dau șansa de a vedea și experimenta un mod nou de a se exprima și de a învăța cum să gestioneze o nouă limbă pentru a-și consolida identitatea. Oferirea unor asemenea oportunități poate activa căi de incluziune socială prin construirea unui sentiment de apartenență față de locul în care trăiesc.

2.2. Jocul de rol ca instrument de incluziune

În societatea noastră, jucăm diferite roluri și avem statut diferit, cu puține ocazii de a ne pune în locul altor oameni. Jocul de rol ne oferă tocmai posibilitatea de a adopta un rol, fără să existe reguli formale care să ne limiteze creativitatea.

Jocul de rol a fost dificil de definit. Jocul de rol „capătă sensuri diferite pentru oameni diferiți, implică un fel de rol și un fel de joc, dar acest lucru ridică doar întrebări suplimentare: rolurile sunt reale, imitaționale sau fictive? „(Ladousse, G.P. 1987).

Jocurile de rol pot fi utilizate cu scopuri diferite:

1. Pentru a stimula generarea de noi idei printre participanții la jocul de rol,
2. Pentru a colecta feedback într-o situație de testare,
3. Pentru a comunica un concept
4. Pentru a reprezenta un artefact intangibil sau
5. Pentru a antrena comportamente specifice,

Katja Thoring, Roland M. Mueller în articolul „Rolul jocului de rol: reprezentări ale sistemelor intangibile pentru inovația în afaceri” definește cinci tipuri de jocuri de rol, care sunt determinate de rezultatul scontat sau de scopul principal:

1. **Jocul de rol ca tehnică de creativitate:** acest tip de joc de rol este folosit pentru a genera idei bazate pe experiența pe care oamenii o au în timp ce realizează un joc de rol. A fi plasat într-o situație specifică va genera empatie pentru problema respectivă sau utilizatori, ceea ce poate duce la idei noi despre soluții sau optimizări posibile. Actorii devin parte a sistemului și, prin urmare, îl pot înțelege dintr-o perspectivă „interioară”. Aceasta este o analiză a sistemului de explorare în care ideile noi sunt construite inductiv din experiență.
2. **Jocul de rol ca metodă de cercetare:** acest tip de joc de rol este utilizat pentru a testa soluții specifice de proiectare.

3. **Jocul de rol ca instrument de comunicare:** acest tip de joc de rol este utilizat pentru a comunica soluții specifice de design unui public.
4. **Jocul de rol ca artefact:** jocul de rol în sine este rezultatul procesului de proiectare - soluția de proiectare. De exemplu, un concept de serviciu sau o experiență specifică a utilizatorului. Interesant pentru acest tip de prototip este caracterul său intangibil.
5. **Jocul de rol ca metodă de antrenament:** în scopuri de formare, este de asemenea util să folosiți jocuri de rol ca mediu de simulare, unde participanții pot încerca în siguranță un comportament adecvat.

2.3. Povestirea ca instrument pentru incluziune

National Storytelling Network definește povestirea ca o formă de artă antică și o formă valoroasă de exprimare umană. „Povestirea are legături puternice cu literatura, cu cultura populară, cu moștenirea.

Este un omagiu adus limbii materne, limbilor străine, dialogului intercultural”(FEST, Federația pentru povestiri europene). Povestirea poate fi folosită pentru în diferite scopuri și probleme sau fenomene sociale; poate fi captarea și păstrarea culturii, tradiției și identității (FEST, Federația pentru povestiri europene) sau poate fi utilizată ca metodă de incluziune socială.

Narațiunea, mai ales dacă se face în grup, poate deveni o strategie puternică de unire și o strategie de abordare a provocărilor comunității. Un exemplu poate fi proiectul PARTY (Dezvoltare participativă cu tinerii): cu scopul de a dezvolta și de a ajuta în rezolvarea problemei șomajului la tinerii din Africa de Sud și Namibia, s-a utilizat ca metodă de participare și de partajare a nevoilor, metoda Povestirii.

„Proiectul s-a inspirat din moștenirea propriu-zisă a poporului San (popoarele San, sunt membri ai diferitelor grupuri de vânători-culegători indigeni vorbitori de Khoesān. Aceste popoare reprezintă primele națiuni din Africa de Sud ale căror teritorii se întind Botswana, Namibia, Angola, Zambia, Zimbabwe, Lesoto și Africa de Sud) și tradiția îndelungată a povestirii - cu o formă modernă.

Folosind metode de povestire digitală, cum ar fi videoclipuri scurte, desene și imagini pentru a crea un spațiu în care participanții ar putea - în propriile lor cuvinte, în limbajul ales - să conceptualizeze posibile soluții la provocările comunității lor ”.

2.4. Activitățile de colaborare ca instrument de incluziune

O activitate de colaborare implică colaborarea dintre diferiți subiecți, încurajarea vorbirii, ascultării și acționării împreună. Lucrul cu un partener sau într-un grup mic permite studenților sau, în general, tinerilor și adulților să se simtă mai încrezători.

Este important să luăm în considerare grupul de persoane cu atenție: de exemplu, este important ca acesta să fie eterogen, încercând să fie grupați femei și bărbați din medii sociale și culturale diferite. Lucrările de grup pot fi organizate pentru a se asigura că toți membrii fiecărui grup au o sarcină de realizat și contribuie în mod concret la desfășurarea activității.

Această metodă se bazează pe teoria cunoașterii ca și construcție socială, în care experiențele educaționale care implică interacțiune și schimb social conduc la o învățare mai profundă.

Experții în învățarea colaborativă susțin că schimbul activ de idei în cadrul grupurilor promovează gândirea critică și se pare că există dovezi destul de convingătoare că echipele angajate în acest tip

de învățare au un IQ mai ridicat și rețin mai multe informații decât cei care lucrează numai individual (Totten, S., Sills, T., Digby, A., & Russ, P. 1991).

2.5. Maparea minții ca instrument de incluziune

Hărțile mentale sunt reprezentări vizuale ale conceptelor. Punctul său de pornire este o idee sau un subiect. Primul pas este găsirea unui cuvânt cheie care să reprezinte conceptul. Apoi, cuvintele cheie sau imaginile se ramifică spre exemple din ce în ce mai specifice. Hărțile mentale pot fi foarte personalizate și încurajează conexiunile multiple; ele ajută în procesul de înțelegere, dar permit să exprimarea unui concept într-un mod simplu. Adesea, persoanele timide sau care întâmpină dificultăți în exprimarea sentimentelor, pot folosi hărțile mentale pentru a-i ajuta să extrapoleze ceea ce simt.

Hărțile mentale digitale pot fi un ajutor valoros pentru dezvoltarea diferitelor activități:

- Activități de brainstorming;
- Sprijin pentru creativitate;
- Sprijin pentru reprezentare;
- Sprijin pentru memorarea conceptelor fundamentale;
- Comunicarea gândirii;
- Socializarea cunoștințelor;
- Proiectarea și implementarea cursurilor de pregătire interdisciplinare;
- Organizarea resurselor activităților vremurilor;
- Instrument de învățare cooperativă.

Potrivit mindmapping.com „Maparea minții este un mod extrem de eficient de a obține informații în și din creierul tău”; în mod literal, „cartografiază” ideile tale.

O hartă a minții este adesea folosită în sesiunea de studiu sau, de asemenea, în managementul de proiect, deoarece poate face un concept foarte clar și mai ușor de interiorizat și dezvoltat.

Hărțile minții pot fi realizate în moduri diferite, dar au caracteristici comune, „Au o structură organizatorică naturală care radiază din centru și folosește linii, simboluri, cuvinte, culori și imagini în conformitate cu concepte simple și intuitive”.

2.6. Studiu de caz

Studiul de caz nr. 1	
Titlu	Ascultă - învățarea poveștilor interculturale
Asociație	Coordonator: BUPNET Bildung und Projekt Netzwerk GMBH (Germania) Parteneri: Verein Multikulturell - Centrul de Integrare Tirolian (Austria), Parteneriat activ pentru cetățeni (Grecia), Acțiunea comunitară Dacorum (Regatul Unit), Cooperativa de învățământ mixt (Germania), Regionförbundet Västerbotten Lan (Suedia) and CESIE (Italia)
Perioada	01/12/2016 – 30/11/2018
Grup țintă / Beneficiari	Profesioniști și voluntari, precum și furnizori de instruire, formatori, multiplicatori, asistenți sociali, organizații, fundații și asociații, care se ocupă de refugiați sau migranți. Migranți - Refugiați
Descriere	LISTEN înseamnă „Învățare prin intermediul povestirii interculturale” și este un proiect de doi ani (12 / 2016-11 / 2018), co-finanțat de programul Erasmus+ al Comisiei Europene și al Ministerului Federal al Educației din Germania. Scopul ascultării este de a folosi „povești aplicate”, adică povești fără povestitori „profesioniști”, în numeroasele sale forme și funcții, ca abordare educațională a muncii cu refugiați - fie pentru a sprijini învățarea limbii, pentru a face schimb de diferențe culturale, pentru a crea viziuni etc. Pentru a da voce refugiaților în societățile primitoare și pentru a sprijini integrarea acestora. ASISTENȚA va explora diferite abordări ale povestirii și modul în care radioul și alte forme de difuzare audio (de exemplu, podcasting) pot fi utilizate ca mijloace pentru a împărtăși acele povești.
Evoluții și rezultate obținute	Obiectivele proiectului: Contribuire la creșterea încrederii și motivației refugiaților în cadrul societății europene. Abilitarea refugiaților, oferindu-le o voce și o scenă pentru propria poveste și, astfel, creșterea integrării lor în viața societății. Dotarea refugiaților cu abilități de comunicare și exprimare în cadrul povestirii. Asigurarea de instrumente și metodologii inovatoare pentru formatori și multiplicatori instrumente și metodologii inovatoare, menite să abilitaze acest grup prin intermediul povestirilor. Contribuire la dezvoltarea profesională a actorilor / formatorilor / multiplicatorilor de povești și conferirea unei dimensiuni interculturale și internaționale întregului demers. Rezultatele proiectului • Cercetarea metodelor de povestire și urmărirea actorilor • Sistem de validare LISTEN • Curs de pregătire pentru formatori și multiplicatori • Cartea audio a colecției de povești de viață ale refugiaților • Raport de experiență și linii directe
Testimoniale	Povestitor: Dimitra, o femeie albaneză care trăiește de 26 de ani în Grecia, a povestit o întâmplare. Ea ne-a povestit despre prima casă închiriată în Salonic. Pregătindu-și familia pentru a veni în Grecia, ea vorbea mereu despre lumina unică a Greciei. După ce au ajuns, au închiriat un subsol unde ferestrele aveau doar 50 de centimetri înălțime. Singurele lucruri pe care le-au putut vedea erau picioarele oamenilor care treceau prin fața geamului și a cauciucurile mașinilor. Fiul ei, care avea șase ani, a întrebat-o dacă asta a vrut să spună când vorbea despre lumina unică a Greciei. Au stat șase luni în acest subsol și apoi s-au mutat într-un apartament nou plin de lumină! Povestitor: Chamwil este originar din Camerun și locuiește în Italia de doi ani și jumătate. „Povestea mea prezintă detalii despre călătoria mea din Libia și apoi despre viața mea în Italia. La final, îmi exprim dorința despre lucrurile pe care mi le doresc în viitor. Prin povestea mea, vreau să răspândesc un mesaj tuturor migranților care își așteaptă documentele în taberele de refugiați: aveți răbdare.”

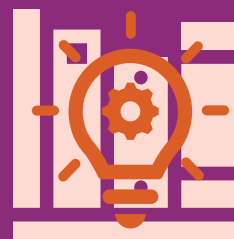

Studiul de caz nr. 2	
Titlu	CAREM – COLLABORATIVE ART-MAKING FOR REDUCING MARGINALIZATION
Asociație	Coordonator de proiect: UNIC - Universitatea din Nicosia, Cipru Parteneri: ULS - Sistem de învățare universală, Irlanda; ESTA - Bildungswerk, Germania; CSC - Centro per lo Sviluppo Creativo "Danilo Dolci", Italia; PLT - Platon Schools, Grecia
Perioada	01/01/2012 – 30/11/2014
Grup țintă / Beneficiari	Studenti și profesori din școlile primare și gimnaziale inferioare
Descriere	CAREM este un proiect care vizează dezvoltarea și diseminarea bunelor practici de predare bazate pe metoda colaborativă de artă pentru a încuraja educația interculturală, a reduce marginalizarea socială și a promova cetățenia europeană în contextul școlar. Proiectul prevede încercarea dezvoltării și testării activităților educaționale, a materialelor și strategiilor pedagogice bazate pe realizarea artei într-un mod participativ și colaborativ. Activitățile sunt testate și adaptate în fiecare țară parteneră, cu colaborarea elevilor și profesorilor din școlile primare și gimnaziale implicate activ în proiect. În acest cadru, sunt organizate instruirii pentru profesori și sunt furnizate materiale de sprijin pentru a încerca noile instrumente învățate în timpul training-ului.
Evoluții și rezultate obținute	ACTIVITĂȚI • Dezvoltarea activităților educaționale bazate pe crearea de artă colaborativă • Curs de pregătire locală pentru profesorii din învățământul primar și gimnazial inferior • Sprijin pentru profesori în testarea noilor instrumente învățate în timpul instruirii REZULTATE • Material educativ • Broșura de activități • Ghid didactic pentru profesori
Fotografii	The image shows a man standing at a podium, presenting to an audience. Behind him is a large screen displaying a presentation slide. The slide has the title 'CAREM - COLLABORATIVE ART-MAKING FOR REDUCING MARGINALIZATION' and lists the project partners: 'The European Commission, UNIC - University of Nicosia, Cyprus; ULS - Universal Learning System, Ireland; ESTA - Bildungswerk, Germany; CSC - Centro per lo Sviluppo Creativo "Danilo Dolci", Italy; PLT - Platon Schools, Greece'. The screen also features a group photo of the project members. The podium has a logo for 'ICERI' on it.

Studiul de caz nr. 3	
Titlu	PRACTICE - PREVENIREA RADICALISMULUI PRIN COMPETENȚE DE GÂNDIRE CRITICĂ
Asociație	Coordonator: Centro per lo Sviluppo Creativo Danilo Dolci – Italy Participanți: BLINC – Blended Learning Institutions Cooperative – Germany, Merseyside Expanding Horizons – UK, KMOP – Social Action and Innovation Center – Greece, Mhtconsult ApS – Danmark, Verein Multikulturell – Austria, Fondazione Hallgarten Franchetti Centro Studi Villa Montesca – Italy
Perioada	01/09/2018 – 31/08/2021, proiectul este încă în derulare
Grupuri țintă/ Beneficiari	Profesori - Școli secundare - Elevi din școlile secundare - Școală
Descriere	PRACTICE va inova abordările de dezvoltare profesională continuă, răspunzând, în același timp, nevoii relevante de metode de predare aplicabile diverselor cursanți, cu scopul de a preveni radicalizarea. În toată Europa, școlile au un rol esențial în prevenirea radicalizării prin promovarea valorilor comune europene, favorizarea incluziunii sociale, îmbunătățirea înțelegerii și toleranței reciproce și dezvoltarea gândirii critice a elevilor cu privire la problemele controversate și sensibile ca factor principal de protecție împotriva radicalizării. PRACTICE abordează provocările și nevoile actuale de prevenire a radicalizării în școală și de susținere a oportunităților pentru dezvoltarea profesională continuă a profesorilor în acest domeniu, prin dezvoltarea, testarea și diseminarea unei abordări inovatoare, folosind metode participative de proces de colaborare, care implică 7 organizații partenere și 35 de școli la nivel local, național și UE.
Evoluții și rezultate obținute	Dezvoltarea unui program inovator și colaborativ de dezvoltare a PCD la nivelul UE privind prevenirea radicalismului în educația școlară; • Abilitarea cadrelor didactice prin activități de consolidare a capacităților menite să-i echipeze cu instrumente potrivite pentru abordarea diversității în clasă și pentru înțelegerea și prevenirea proceselor de radicalizare în mediile educaționale. • Sporirea dezvoltării abilităților de gândire critică și consolidarea cetățeniei și a valorilor comune ale libertății, toleranței și nediscriminării prin educația în școlile secundare • Să favorizeze includerea studenților din toate mediile etnice, religioase și sociale, creând un spațiu sigur pentru a deveni cetățeni activi și responsabili și membri receptivi ai societății.
Fotografii	

CAPITOLUL 3

EDUCAȚIE CIVICĂ

3.1. Educația civică ca instrument de incluziune

Societatea civilă democratică se confruntă cu provocări semnificative în zilele noastre, cu extremismul de dreapta, populismul, fundamentalismul religios și terorismul. Societățile devin mai exclusive, întrucât inegalitatea a fost în creștere pe tot globul timp de câteva decenii, iar decalajele au continuat să crească conducând la procesele de excludere socială și la creșterea inegalităților sociale, în special pentru persoanele cu mai puține oportunități.

Exact această vulnerabilitate socială, împreună cu excluderea economică și posibilele relații personale și familiale instabile ar putea spori sentimentele de neputință, frustrare și nedreptate ale persoanelor. Anumite circumstanțe sociopolitice și socio-emoționale pot duce, în cele din urmă, la indivizi nefericiți care să-și pună la îndoială locul în societate. Totodată, acești factori pot influența identificarea lor cu valorile colective ale comunității care acționează ca teme de radicalizare ce conduc într-un final la un extremism violent (CPRLV, 2019).

Radicalizarea care duce la extremism violent (RLTVE) este un fenomen periculos pentru societate și valorile sale fundamentale, deoarece este un proces în care o persoană acceptă utilizarea violenței pentru a atinge obiective politice, ideologice sau religioase, inclusiv extremismul violent și terorismul.

Asigurarea educației civice pentru toți copiii și tinerii contribuie la combaterea radicalizării, a rasismului și a discriminării pe orice temei, promovează cetățenia și îi învață să înțeleagă și să accepte diferențele de opinie, de convingere, de credință și de stil de viață, respectând totodată statul de drept, diversitate și egalitatea de gen.

Într-o lume în care evoluțiile alarmante stau în opoziție directă cu viziunea unei societăți europene caracterizate prin pluralism, nediscriminare, toleranță, justiție, solidaritate și egalitate de gen, educația civică este mai necesară decât oricând (Comisia Europeană / EACEA / Eurydice, 2016). Educația civică, alături de încurajarea cetățeniei active, educația pentru drepturile omului și predarea unei culturi a păcii pot fi utilizate pentru a include și pentru a combate radicalizarea și marginalizarea.

3.2. Ce este educația civică

Educația civică este o parte independentă a educației care diferă de sarcinile conceptuale și instituționale. Scopul final al educației civice este de a încuraja capacitatea și disponibilitatea participării politice prin furnizarea de informații de bază pentru a face judecăți conștiincioase, caracterizate drept „raționalitate politică”.

Cunoașterea politicii, conștiința politică și participarea politică pot fi privite ca obiectivele principale ale educației civice în democrațiile moderne (Yoldaş, 2015). Educația cetățenilor poate fi definită de educarea copiilor de la vârste fragede, pentru a dobândi competențe civice și a deveni cetățeni care participă la deciziile referitoare la societate.

Competențele civice, în special cunoașterea conceptelor și structurilor sociale și politice (democrație, justiție, egalitate, cetățenie și drepturi civile), echipează indivizii să se implice în participarea activă și democratică în societate. Educația bazată pe valorile fundamentale ale societății contribuie la construirea unor societăți incluzive bazate pe valorile comune ale democrației, toleranței și libertății prin consolidarea solidarității și a comunităților locale și lupta împotriva extremismului, a urii și a xenofobiei. În acest sens, educația pentru cetățenie se bazează pe distincția dintre:

- individul ca subiect de etică și de lege, care are toate drepturile inerente condiției umane (drepturile omului); și

- cetățeanul - susținut de drepturile civile și politice recunoscute de constituția națională a țării în cauză (Bisch, 1995).

Educația civică joacă un rol important în coeziunea societăților democratice autentice din UE și în sustenabilitatea în sine a Uniunii Europene. Dacă cetățenii nu sunt conștienți de valorile, prerogativele, istoria și structura politică a Europei și drepturile lor de cetățeni ai UE, nu vor putea să se implice în viața democratică și politică la nivel național și la nivelul UE.

3.3. Ce este cetățenia activă

Cetățenia activă este un concept larg, greu de definit și totuși crucial pentru bunăstarea societății și a membrilor săi. Cu alte cuvinte, este vorba de a oferi ceva în schimb și de a recunoaște că societatea și oamenii săi sunt într-o relație de interdependență constantă. Fără cetățenia activă și implicarea oamenilor, democrația nu ar putea funcționa corect și eficient.

Source: Photo by ray sangga kusuma on Unsplash

O societate care încurajează cetățenia activă, ajută la construirea incluziunii sale pe baza valorilor comune și fundamentale ale democrației, toleranței și libertății, consolidând solidaritatea și comunitățile locale și luptând împotriva extremismului, a urii și a xenofobiei. Prin definiție, democrația participativă necesită implicarea oamenilor și participarea poate fi obținută nu numai prin participarea la organizații politice, ci și prin susținerea unei cauze bune, prin participarea la acțiuni de voluntariat și, în general, prin păstrarea unui dialog continuu cu societatea civilă și politica / factorii de decizie pe baza valorilor democratice fundamentale.

Rezumând ideea de cetățenie activă, aceasta se prezintă ca mijloc de a crea cetățeni cu valori democratice solide bazate pe solidaritate, gândire critică, interculturalitate și toleranță, bazată pe principiul respectării drepturilor omului; de a da ceva înapoi societății și de a descompune barierele (Comitetul Economic și Social European, 2011).

3.4. Educația pentru drepturile omului

Radicalizarea care duce la violență constituie o încălcare inacceptabilă a drepturilor omului și un atac la valorile democratice ale societăților noastre. Educația pentru drepturile omului ar putea fi folosită ca instrument de prevenire a radicalizării violente, împreună cu educația interculturală, educația pentru pace, educația mediatică și educația cetățeniei. (García López & Pašić, 2019).

Source: Photo by [Dimitris Vetsikas](#) from [Pixabay](#)

În 2006, toate statele membre ale Adunării Generale a Națiunilor Unite au dezvoltat un cadru strategic, Strategia globală de combatere a terorismului ONU, care este un mecanism unic pentru a consolida eforturile comunității internaționale de combatere a terorismului. Unul dintre principalele domenii pe care se concentrează cadrul strategic este respectarea drepturilor omului pentru toți și garanția că statul de drept are ca bază fundamentală combaterea terorismului (Singh, Kerr & Hamburger, 2016).

Comunitatea internațională și-a exprimat din ce în ce mai mult consensul asupra necesității și rolului important pe care educația pentru drepturile omului îl joacă în realizarea drepturilor omului și respectarea statului de drept.

Dispoziții privind educația în domeniul drepturilor omului au fost încorporate în multe instrumente și documente internaționale, inclusiv Declarația universală a drepturilor omului, 1948 (art. 26); Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, 1965 (art. 7); Pactul internațional pentru drepturile economice, sociale și culturale, 1966 (art. 13) și multe altele.

Conform convențiilor și instrumentelor legale de mai sus, educația în domeniul drepturilor omului poate fi definită ca orice efort de învățare, educație, instruire și informare care vizează construirea unei culturi universale a drepturilor omului, inclusiv:

- a. Consolidarea respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

- b. dezvoltarea deplină a personalității umane și a simțului demnității sale;
- c. Promovarea înțelegerii, toleranței, egalității de gen și prieteniei între toate națiunile, popoarele indigene și minorități;
- d. Permitea tuturor persoanelor să participe efectiv la o societate liberă și democratică guvernată de statul de drept;
- e. Construirea și menținerea păcii;
- f. Promovarea dezvoltării durabile și a justiției sociale centrate pe oameni (Națiunile Unite, 2012).

La nivel european, Consiliul Europei joacă un rol foarte important în cetățenia democratică și educația pentru drepturile omului. Consiliul Europei a adoptat în 2010 „Council of Europe Charter on Education for Democratic Citizenship and Human Rights Education” și definește educația pentru drepturile omului ca:

„Educație, formare profesională, sensibilizare, informații, practici și activități care au ca scop, prin dotarea cursanților cu cunoștințe, abilități, înțelegere și dezvoltarea atitudinilor și comportamentelor lor, abilitarea cursanților să contribuie la construirea și apărarea unei culturi universale a drepturilor omului în societatea, în vederea promovării și protecției drepturilor omului și a libertăților fundamentale.”

Educația pentru drepturile omului implică trei dimensiuni:

- Învățarea despre drepturile omului, cunoștințe despre drepturile omului, ce sunt, cum sunt ele protejate și cum se aplică offline și online.
- Învățarea prin drepturile omului, recunoscând faptul că modul în care drepturile omului sunt împărtășite și organizate în școli este foarte important și trebuie să fie în concordanță cu valorile drepturilor omului (de exemplu, participarea, libertatea de gândire și de exprimare etc.) și că în învățarea drepturilor omului procesul predării este la fel de important ca și conținutul.
- Învățarea pentru drepturile omului, prin dezvoltarea abilităților, atitudinilor și valorilor pentru cei care învață să aplice valorile drepturilor omului în viața lor și să acționeze, singuri sau cu alții, pentru promovarea și apărarea drepturilor omului (Consiliul Europei, 2016).

3.5. Predarea unei culturi a păcii

Educația pentru pace ar putea fi definită ca un domeniu interdisciplinar al educației al cărui obiectiv este învățarea instituționalizată și neinstituționalizată despre pace și pentru pace. Educația pentru pace își propune să ajute studenții să dobândească abilități pentru rezolvarea conflictelor nonviolente și să consolideze aceste abilități pentru acțiune activă și responsabilă în societate pentru promovarea valorilor păcii.

Prin urmare, spre deosebire de conceptul de soluționare a conflictelor, care poate fi considerat ca fiind retroactiv - încercarea de a rezolva un conflict după ce s-a produs deja - educația pentru pace are o abordare proactivă. Scopul său este de a preveni un conflict în avans sau mai degrabă de a educa indivizii și societatea pentru o existență pașnică pe baza nonviolentei, toleranței, egalității, respectului pentru diferențe și justiției sociale (Corkalo, 2019).

Educația pentru pace într-un cadru recunoscut de politică internațională este considerată un instrument de realizare și dezvoltare a păcii. Având în vedere angajamentul UE în ceea ce privește punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă și abordarea integrată a conflictelor și

crizelor externe, promovarea educației pentru pace realizată de UE se subsumează angajamentului său pe termen lung pentru consolidarea păcii transformatoare.

În general, educația pentru pace se concentrează pe promovarea nonviolentei și a mijloacelor participative de transformare a conflictelor pentru a asigura protecția drepturilor omului, nonviolența și participarea ca principii fundamentale ale vieții societății.

Creșterea într-un mediu pașnic, cu valori de educație pentru pace permite tinerilor să-și atingă potențialul maxim la nivel personal și profesional și să învețe cum să-și rezolve disputele într-un mod non-violent, fără a folosi violența directă, structurală și culturală (Max & Sebastian, 2016).

Source: Photo by Alice Donovan Rouse on Unsplash

3.6. Studii de caz

Studiul de caz nr. 1	
Titlu	JOUONS LA CARTE DE LA FRATERNITE (să jucăm cartea fraternității)
Asociația	LA LIGUE DE L'ENSEIGNEMENT, France
Grupuri țintă/ Beneficiari	Tineri din Franța, Spania, Polonia și Croația
Descriere	Proiectul „Hai să jucăm cartea fraternității” este un proiect implementat în Franța, Spania, Polonia și Croația în cadrul programului Erasmus +, se concentrează pe dezvoltarea competențelor civice - cunoștințe, abilități, atitudini și valori care permit unei persoane să participe activ în societate și urmează principiile democratice – și este o condiție necesară pentru implicarea activă, democratică și civică a oamenilor în societate și factor în realizarea justiției sociale. Educația bazată pe valori ajută la construirea unor societăți incluzive pe valorile comune ale democrației, toleranței și libertății, consolidând solidaritatea și comunitățile locale și luptând împotriva extremismului, a ura și a xenofobiei. Promovarea echității, coeziunii sociale și a cetățeniei active este unul dintre cele patru obiective educaționale stabilite în cadrul strategic al Educației și Instruirii 2020 al Uniunii Europene.
Evoluții și rezultate obținute	Toate organizațiile partenere ale proiectului au o experiență extrem de vastă în educație ca mijloc de a crea cetățeni cu valori democratice solide bazate pe solidaritate, gândire critică, interculturalitate și toleranță și lucru, fiecare pe domeniul său de expertiză, bazat pe principiul non -violenței, respectarea drepturilor omului și consolidarea păcii care combină educația, cercetarea, advocacy și activism. În cursul anului școlar 2017/2018, aproximativ 150 000 de elevi vor participa la proiect și își vor trimite cărțile poștale.
Fotografii	

Studiul de caz nr. 2	
Titlu	Integrarea migranților și a solicitanților de azil
Asociația	ARBETARNAS BILDNINGSFÖRBUND (ABF)
Grupuri țintă / Beneficiari	Aproximativ 85.000 de imigranți / solicitanți de azil care au venit în Suedia în 2015 și tot personalul ABF.
Descriere	ABF este cea mai mare asociație de educație liberală pentru adulți și este un membru al rețelei SOLIDAR. Acronimul vine de la Arbetarnas Bildningsförbund (Asociația Educațională a Muncitorilor). Furnizarea educației civice și a cetățeniei, în special oportunitățile de învățare care ajută la dezvoltarea competențelor sociale, civice și interculturale, este una dintre prioritățile de bază ale ABF. Fiecare sucursală a ABF își face planurile individuale în funcție de câți imigranți / refugiați primesc în regiunea lor. Activitățile furnizate pot varia. Se pot iniția, de exemplu, cercuri de studiu în suedeză pentru a ajuta oamenii să trăiască în comunitatea suedeză. Putem ajuta la dezvoltarea abilităților și competențelor sociale. Aceste activități sunt organizate în colaborare cu autoritățile locale și Agenția Suedeză pentru Migrație. Principiile sunt de a spori integrarea socială a imigranților / solicitanților de azil. Cu cât imigranții / solicitanții de azil se pot integra mai rapid și obțin un loc de muncă, cu atât se pot întreține singuri și pot plăti impozitele. Îi putem ajuta să-și dezvolte abilități și competențe sociale prin cercurile noastre de studiu și să îi motivăm să obțină un loc la școală și / sau muncă. De asemenea, va fi o afirmare a democrației și va face ca organizația noastră să lucreze și mai mult împotriva xenofobiei. De asemenea, ABF lucrează împreună cu organizațiile noastre membre. ABF promovează dezvoltarea abilităților sociale și a competențelor civice prin intermediul cercurilor de studiu și permite indivizilor să participe activ la societate și să urmeze principiile democratice. Educația bazată pe „valori” ajută la construirea unor societăți incluzive pe valori comune ale democrației, toleranței și libertății prin consolidarea solidarității și a comunităților locale și lupta împotriva extremismului, a urii și a xenofobiei.
Evoluții și rezultate obținute	Evoluții și rezultate obținute Avem povești despre cum persoane timide și tăcute au câpătat încredere în sine și au început să meargă la liceu sau la universitate. Cei care au învățat suedeză i-au ajutat pe noii imigranți / solicitanții de azil în cadrul noilor cercuri de studiu și, în acest sens, i-au ajutat să se integreze mai rapid în societatea suedeză. Ei i-au ajutat pe noii imigranți / solicitanții de azil să caute de lucru și i-au învățat cum să plătească facturile pe internet și așa mai departe. Am recrutat doar femei pentru unele dintre cercurile de studiu unde pot stabili subiectele și temele pe care doresc să le învețe și să le discute.

Studiul de caz nr. 3	
Titlu	SERVICII INTEGRATE DE ASISTENȚĂ JURIDICĂ ȘI SOCIALĂ PENTRU CETĂȚENII STATELOR TERȚE
Asociația	CONECT, Romania (fosta ADO SAH ROM)
Perioada	01/09/2012-30/06/2015
Grupuri țintă/ Beneficiari	Grupul țintă al proiectului a fost format din reprezentanți ai țărilor terțe (TCN) cu ședere legală în România și membri ai familiilor TCN fără cetățenie română, cu sediul în București și județele Ilfov, Iași, Constanța și Suceava și la cerere, orice alt județ din România. De asemenea, a vizat persoanele vulnerabile din aceeași zonă geografică.
Descriere	Obiectivul specific al proiectului a fost de a crește șansele ca cetățenii țărilor terțe să participe activ la viața socială, economică și culturală, oferindu-le pachete de servicii integrate care includ: • îmbunătățirea abilităților de limbă română și cunoștințe culturale • creșterea accesului acestora la servicii publice (sănătate, asigurări sociale, educație, recunoașterea diplomelor și calificărilor, șomaj, ajutor social etc.) • prevenirea marginalizării și excluziunii sociale și protejarea grupurilor vulnerabile, oferindu-le consiliere juridică și socială, precum și ajutor financiar • creșterea posibilităților de integrare economică și socială pe termen lung, prin furnizarea de asistență juridică și financiară pentru accesarea statutului de rezident permanent sau a cetățeniei române
Evoluții și rezultate obținute	Evoluții și rezultate obținute Proiectul este implementat în faze anuale. Prima fază a proiectului a fost implementată de ADO SAH ROM în București, împreună cu cele trei organizații partenere: ADRA din Suceava, Centrul pentru Resurse Civice din Constanța și Fundația pentru Tineret și Femei din Iași. Unele dintre principalele rezultate obținute în timpul implementării proiectului sunt: • cursuri de acomodare culturală și evenimente culturale pentru 195 de beneficiari, icebreak-ări culturale pentru 93 de beneficiari finali. • cursuri de pregătire profesională pentru 113 beneficiari finali. • asistență juridică pentru recunoașterea diplomelor a 51 de beneficiari finali. • servicii de asistență socială și juridică pentru 187 de beneficiari finali. • servicii de informare, asistență și consiliere pentru reședința pe termen lung și cetățenia română pentru 67 de persoane • informare și consiliere cu privire la piața muncii, formare profesională și recunoașterea diplomelor pentru 207 de persoane. • publicarea materialelor de instruire specifice pentru achiziția cetățeniei române în 800 de exemplare, disponibilă și online.

CAPITOLUL 4

ACTIVITAȚI SPORTIVE ȘI DE VOLUNTARIAT

4.1. Abordarea sportului și a voluntariatului ca instrument de incluziune

În diferite state membre ale UE, termeni diferiți sunt folosiți cu referire la voluntariat (de exemplu, voluntariat și implicare civică). În general, „voluntariatul” se referă la o activitate întreprinsă ca urmare a propriei motivații intrinseci, bazată pe propriile decizii, fără plată sau alte beneficii financiare.

Munca prestată este în folosul societății, al unei comunități locale, al mediului înconjurător sau al unor persoane cu care nu există relații de rudenie, prin sprijinirea unei organizații non-profit sau a unei inițiative lansate de comunitatea locală, de exemplu. (a se vedea BMASK 2009, 12, Angermann / Sittermann 2010, 2). Este un obiectiv al politicilor comune de a facilita incluziunea socială a minorităților și a grupurilor marginalizate în asociații și organizații de voluntariat.

S-a afirmat că participarea în organizațiile de voluntariat promovează apartenența socială și spiritul comunitar; de exemplu, există dovezi care susțin că membrii organizațiilor etalează atitudini democratice mai puternice și participă la alegeri mai des decât cei neimplicați în astfel de organizații (Hooghe și Stolle, 2003, p. 10).

În plus, s-a afirmat că prin participarea la asociații de voluntariat în care indivizii se întâlnesc și interacționează în condiții de egalitate, se produce capital social; și că experiențele sociale pozitive au apoi ramificații, în beneficiul societății (Mohan și Mohan, 2002, p.194).

Există cercetări extinse asupra modului în care organizații non-profit și de voluntariat creează parteneriate pentru a furniza servicii sportive și de recreere grupurilor defavorizate (Cassity & Gow, 2005; Miller, Mitchell și Brown 2005) și modul în care profesioniștii și cadrele didactice din managementul sportului pot studia implicațiile sociale mai largi pe care le oferă grupurilor defavorizate angajamentul cu sportul (Chalip, 2006).

4.2. Sportul pentru toți ca instrument de incluziune

Cartea albă privind sportul publicată de Comisia Europeană în 2007 subliniază importanța sportului pentru o societate civilă activă. Lucrarea afirmă că „participarea într-o echipă, principii precum fairplay, respectarea regulilor jocului, respectul față de ceilalți, solidaritatea și disciplina precum și organizarea de grupuri de sport pentru amatori bazat pe cluburi non-profit și voluntariat, consolidează cetățenia activă.”(Comisia Europeană 2007a, 13).

Deși majoritatea statelor membre din Europa recunosc rolul pe care îl poate juca sportul în facilitarea incluziunii sociale, până în prezent, niciun studiu de cercetare nu a examinat încă rolul sportului în dezvoltarea comunității și în consolidarea incluziunii sociale. Cu toate acestea, cercetările sugerează că una dintre cele mai mari provocări pentru grupurile marginalizate este găsirea unei comunități cu care să se identifice și căreia să îi aparțină (Cassity & Gow, 2005).

Sentimentul de apartenență dintr-o comunitate este reprezentat de implicarea activă a individului și investiția sa personală atunci când devine membru, și în consecință, este îndreptățit să aparțină și să facă parte din ceva (Skinner, Zakus, & Edwards, 2005). Odată cu apartenența intervin și niște limitări. Aceste „granițe” le conferă membrilor o siguranță emoțională care este esențială atunci când vine vorba de descoperirea nevoilor și sentimentelor necesare incluziunii.

Identitatea comunității și apartenența la o comunitate reprezintă un beneficiu imaterial al participării, mai ales când este vorba despre sport (Collins & Kay, 2003). Sportul oferă avantaje, cum ar fi respectul de sine îmbunătățit, identitatea și unitatea comunității și poate facilita dezvoltarea comunității și incluziunea socială (Vail, 2007).

Sportul pentru toți are puterea de a produce o schimbare, de a face lumea un loc mai bun, de a contribui la rezolvarea problemelor lumii așa cum puține alte lucruri o pot face. Toți oamenii sunt făcuți să se joace și jocul, în toate formele sale fizice, este înțeles de toți oamenii. Traversează granițele rasei, religiei, sexului, orientării sexuale, vârstei, statutului socio-economic, localizării geografice și abilităților fizice sau psihice și construiește punți de legătură între oameni. Îmbunătățește sănătatea fizică, mentală și socială, reduce costurile de mediu și economice, păstrează diversitatea culturală și aduce pacea. Este un drept uman de bază și un puternic instrument pentru a combate cele mai mari provocări existente la nivel mondial (TARISA).

4.3. Educația prin sport ca instrument de incluziune

Concepția potrivit căreia sportul oferă cadru adecvat pentru promovarea dezvoltării sociale a tineretului a dus la formarea diverselor programe menite să utilizeze diferite forme de activitate fizică ca instrumente pentru dezvoltarea de cunoștințe și abilități valoroase (Cameron și MacDougall 2000; Morris și colab., 2003; Sandford și colab. 2006).

Organizația Națiunilor Unite afirmă că, „prin natura sa, sportul are legătură cu participarea. Este vorba despre incluziune și cetățenie. Sportul reunește indivizii și comunitățile, evidențiind asemănările și atenuând diferențele culturale sau etnice.

Sportul oferă un cadru pentru dobândirea unor abilități precum disciplina, încrederea și leadershipul și învață principii de bază precum toleranța, cooperarea și respectul. Sportul învață despre importanța efortului depus și despre gestionarea victoriei, precum și a înfrângerii. Atunci când aceste aspecte pozitive ale sportului sunt evidențiate, sportul devine un vehicul puternic prin care Națiunile Unite pot lucra pentru atingerea obiectivelor” (Inter-Agenția Națiunilor Unite, Hartmann, D.; Kwauk, C. (2011). Sport și dezvoltare: O imagine de ansamblu, critică și reconstrucție. Journal of Sport and Social Issues, 35 (3) 284-305).

Abordarea *educației prin sport* în sine constă în integrarea și implementarea elementelor sportive care vor fi utilizate în scop educațional pentru a aborda o problemă socială, a dezvolta competențe sociale și a provoca o transformare socială de durată. Întregul proces educațional este planificat și pregătit și se așteaptă rezultate clare, realiste și măsurabile la final.

Educația prin sport este o abordare educațională non-formală care lucrează cu sportul și activitățile fizice și care se referă la dezvoltarea competențelor cheie ale indivizilor și grupurilor pentru a contribui la dezvoltarea personală și transformarea socială durabilă.

Educația prin sport creează învățare existențială între oameni. Prin acest tip de educație se presupune că se va produce o schimbare socială de durată. Aceasta urmărește să încurajeze emanciparea și să provoace o transformare socială durabilă.

4.4. Gândirea critică ca instrument de incluziune

Unul dintre motivele pentru care *educația prin sport* este un instrument eficient este faptul că promovează crearea unor dinamici pozitive de grup, în care procesul de învățare poate fi

implementat cu succes. Prin participarea la experiențe de cooperare, tinerii sunt încurajați să învețe prin asimilarea propriilor idei și crearea de noi cunoștințe prin interacțiunea cu ceilalți. Încurajarea dinamicii grupurilor în domeniul voluntariatului, în special atunci când este destinată anumitor grupuri defavorizate necesită abilități de gândire critică în rândul tuturor membrilor.

Gândirea critică este procesul disciplinar intelectual de conceptualizare activă și abilă, aplicarea, analizarea, sintetizarea și / sau evaluarea informațiilor culese din, sau generate de observație, experiență, reflecție, raționament sau comunicare, ca ghid pentru credință și acțiune. În forma sa exemplară, se bazează pe valori intelectuale universale care transcend diviziunile subiectului: claritate, precizie, consecvență, relevanță, dovezi solide, motive temeinice, profunzime, largime și corectitudine.

Toată lumea gândește; este în natura noastră să facem acest lucru. Dar o mare parte din gândurile noastre, lăsate să curgă de la sine, sunt este părtinitoare, distorsionate, parțiale, neinformate sau de-a dreptul preconcepute. Cu toate acestea, calitatea vieții noastre și ceea ce producem, realizăm sau construim depinde tocmai de calitatea gândirii noastre. Gândirea de calitate inferioară este costisitoare, atât în bani, cât și în calitatea vieții. Excelența în gândire, însă, trebuie cultivată în mod sistematic.

Gândirea critică este acel mod de gândire - despre orice subiect, conținut sau problemă - în care gânditorul își îmbunătățește calitatea gândirii, preluând cu îndemânare controlul asupra structurilor inerente gândirii și impunându-le standarde intelectuale.

Un gânditor critic bine cultivat:

- ridică întrebări și probleme vitale, formulându-le clar și precis;
- adună și evaluează informațiile relevante, folosind idei abstracte pentru a le interpreta în mod eficient, ajunge la concluzii și soluții bine motivate, testându-le pe criterii și standarde relevante;
- gândește în mod deschis în cadrul sistemelor alternative de gândire, recunoscând și evaluând, după caz, presupunerile, implicațiile și consecințele practice ale acestora;
- comunică eficient cu ceilalți pentru a găsi soluții la probleme complexe.

4.5. Dialogul intercultural ca instrument de incluziune

În acest cadru, discrepanțele la nivelul grupurilor și al contextelor mixte pot fi atenuate prin prezența dialogului intercultural, o problemă care a fost mult timp în vizorul pentru țărilor membre europene.

Interacțiunile frecvente între diferite grupuri din orașele europene a dus la generarea unor variate tipuri de conflicte, ceea ce atrage atenția asupra modului în care dialogul intelectual poate favoriza incluziunea socială.

Cu toate acestea, politicile interculturale s-au concentrat doar pe favorizarea exprimării contextelor și a tradițiilor culturale, mai degrabă decât pe instrumente pentru a evita marginalizarea socială a grupurilor minoritare. Politicile interculturale au început să fie considerate recent ca instrumente pentru a combate atitudinile negative față de grupurile marginalizate și impactul lor negativ asupra condițiilor de viață ale imigranților, inclusiv accesul pe piața muncii și incluziunea socială în general (Alexander, 2004; Wilk-Vos, 2010) .

Cele mai relevante documente care trebuie luate în considerare în această secțiune sunt promovate de către Consiliul Europei. În *Strategia Consiliului Europei pentru dezvoltarea dialogului intercultural*

(2005), discursul intercultural este descris ca un instrument care poate fi utilizat pentru rezolvarea conflictelor. Ulterior, *„Cartea albă asupra dialogului intercultural”* (2008) definește dialogul intercultural ca „un schimb de opinii deschis și respectuos între indivizi și grupuri cu diferite origini etnice, culturale, religioase și lingvistice și moștenire pe baza înțelegerii și respectului reciproc.” (Consiliul Europei, 2008 p.17).

4.6. Studii de caz

Studiul de caz nr. 1	
Titlu	Tinerii ambasadori pentru sport și voluntariat
Asociația	Mine Vaganti NGO, MV International
Perioada	Început: 01-01-2017 - Final: 31-12-2018
Grupuri țintă / Beneficiari	20 de tineri ambasadori sportivi voluntari din Danemarca (TIK Volley), Bulgaria, (BulSport) și Polonia (Centrul regional de voluntari din Kielce)
Descriere	Proiectul a constat într-un mic parteneriat de colaborare pentru a crea o echipă de 20 de ambasadori voluntari pentru sport, care vor acționa apoi la nivel local, cu sprijinul organizațiilor. „Ambasadorii voluntarilor sportivi” vor fi instruiți pentru a sensibiliza stilul de viață sănătos, pentru a promova cultura sportivă și activitățile voluntare în sport, precum și pentru a încerca să crească participarea la voluntariat și accesul egal la sport pentru toți. Organizațiile, prin intermediul Ambasadorilor Voluntari în Sport, vor desfășura activități în vederea conștientizării cu privire la importanța activității fizice de îmbunătățire a sănătății prin participarea sporită la sport și accesul egal la activități sportive pentru toți.
Evoluții și rezultate obținute	Implicarea voluntarilor în sport este un factor cheie pentru succesul și durabilitatea cluburilor sportive, organizațiilor și evenimentelor. Organizațiile și cluburile sportive din toată Europa joacă un rol crucial în încurajarea și implicarea oamenilor pentru a fi activi. Din păcate, nivelul de implicare civică în activități de voluntariat legate de sport este critic. Un sondaj UE indică faptul că, în general, doar 7% dintre cetățeni se angajează în activități de voluntariat în sport.
Testimoniale	Pe 17 decembrie 2017 la Academia Națională de Sport „Vasil Levski” a fost organizată o competiție de atletism de pistă și de câmp pentru copii. Evenimentul a fost organizat pentru a marca Ziua Internațională a Voluntariatului printr-o activitate de voluntariat. Evenimentul a implicat peste 60 de copii și mai mult de 20 de voluntari. Evenimentul este organizat de Departamentul de atletism de pistă și de câmp al Academiei Naționale de Sport „Vasil Levski”, Clubul Sportiv „CLASA” și „Asociația bulgară de dezvoltare sportivă”. ONG-ul Mine Vaganti a coordonat un parteneriat de colaborare în Sport la nivel local care funcționează în școlile locale din Sassari (Liceo Classico Azuni) și Olbia (IIS Amsicora), unde atelierelor au fost conduse de ambasadorii italieni. http://sportvolunteers.eu/ https://minevaganti.org/collaborative-partnership-sport-yasv/
Fotografii	

The YASV Ambassadors

Studiu de caz nr.2	
Titlu	Incluziune prin sport
Asociația	Mine Vaganti NGO, MV International
Perioada	Începutul perioadei: 01-03-2016 - Sfârșit: 28-02-2018
Grup țintă / Beneficiari	12 parteneri de pe 4 continente: Italia (ONG-ul Mine Vaganti), România (Etapa Surf the Earth Project), Bulgaria (Sporten Klub Chempiyans Faktori), Kenya (DAAC International), Senegal (GNO FAR), Camerun (Global Compasiune), Filipine (Universitatea de Stat Palawan), Hong Kong-China (Asociația Gimnastică din Hong Kong,), India (Societatea Educațională Baba Bhagwan Dass), Guatemala (Techo - Guatemala), Peru (Brigada de Voluntarios Bolivarianos del Peru) și Argentina (Circulo Raices Sardas)
Descriere	Proiectul „Incluziunea prin sport” (ITS) e menit să încurajeze Sportul ca instrument de incluziune, să rezolve conflictele interpersonale între tineri, să promoveze toleranța și să îi ajute pe tineri să înțeleagă problemele diversității prin intermediul educației non-formale.
Evoluții și rezultate obținute	În iulie 2016, Gno Far împreună cu președintele Bouba Dieme a găzduit Seminarul proiectului „Incluziune prin sport” din Ziguinchor (Senegal), sprijinind echipa de 12 persoane să împărtășească cele mai bune practici și să elaboreze cursul de formare. Participanții au implementat 3 programe prin activități sportive cu peste 100 de tineri din școală în decurs de 4 zile. Grupul a cunoscut cultura Senegalului și a adaptat sesiunile cursului de formare în funcție de realitățile locale. 24 de tineri au participat la cursul de instruire din Buenos Aires (Argentina) în septembrie 2016. Au învățat cum să folosească metodologia Educației prin Sport în activitatea lor obișnuită. Au fost organizate sesiuni de <i>educație prin sport</i> pentru a exersa metodologia. De asemenea, au lucrat la Cursul de formare. Toți participanții au organizat evenimente de monitorizare la întoarcerea în organizațiile de proveniență. Produsele intelectuale Inclusion Through Sport sunt un format TC, un set de instrumente pentru cele mai bune practici ITS: http://its-project.com/wp-content/uploads/2017/03/Format-TC-Proofread-and-Edited-Latest.pdf http://its-project.com/wp-content/uploads/2017/03/Handbook-ITS-FINAL.pdf http://its-project.com/
Fotografii	 <i>Incluziunea prin sport - Senegal</i> <i>Incluziunea prin sport - Seminar in Senegal</i>

Studiul de caz nr. 3	
Titlu	Te vād, te simt, ȳti vorbesc – ediȳia a III-a (Ti vedo, ti sento, ti parlo)
Asociaȳia	Mine Vaganti NGO, MV International
Perioada	Marctie - Decembrie 2018
Grup țintă / Beneficiari	300 de beneficiari: tineri, membri ai comunităȳii locale și migranȳi, 15-30 de ani.
Descriere	Cea de-a treia ediȳie intenȳionează să continue integrarea a ceea ce s-a stabilit la ediȳiile anterioare ale proiectului, pentru a contracara stereotipurile ȳn tineret și pentru a sensibiliza crearea unei căi de incluziune pentru imigranȳi și, ȳn același timp, integrarea dimensiunii educaȳionale prin sport (ETS). Faza 1: activități pregătitoare. Cursuri care durează 6 zile ȳn cele 3 orașe implicate, cu scopul de a transfera cunoșȳinȳe și instrumente pentru a favoriza dialogul intercultural prin educaȳie prin sport și educaȳie non-formală. Faza 2- Implementarea a 20 de ateliere de o oră și 30 de minute fiecare ȳn cadrul instituȳiilor de ȳnvăȳământ partener, cu scopul de a sensibiliza tinerii studenȳi pe tema integrării culturale. 6 ateliere vor fi concentrate pe educaȳia prin sport, iar 6 dedicate educaȳiei non-formale. Vor fi produse videoclipuri, benzi desenate, produse de artă și un manual pentru tinerii promotori de integrare prin educaȳia non-formală și educaȳia prin sport. Faza 3- Diseminarea printr-un eveniment final (Let's Pass the Ball) pentru a maximiza impactul asupra realității locale și a elabora scheme de urmărire viitoare cu actorii implicaȳi.
Evoluȳii și rezultate obȳținute	Un ghid de bune practici ȳn incluziunea socială prin sport pentru migranȳii din Sardinia; o poveste foto ȳn format digital; un grup Facebook și un canal Youtube pentru diseminarea rezultatelor proiectului și pentru partajarea materialelor și instrumentelor educaȳiei non-formale / educaȳiei prin sport.
Testimoniale	Prin activităȳile proiectului, formatorii și facilitatorii au transferat competenȳele cheie ȳn educaȳia non-formală și educaȳia prin sport, ȳn scopul incluziunii sociale nu doar a tinerilor, ci și a profesorilor care lucrează ȳn liceele partener, astfel ȳncât ei ar putea folosi metodologia ȳn viitor, pe cont propriu. https://minevaganti.org/it/8x1000-valdese-ti-vedo-ti-sento-ti-parlo-3/
Fotografii	

GLOSAR

Brainstorming: numele dat unei situații în care un grup de oameni se întâlnesc pentru a genera idei noi în jurul unei zone de interes specifice. Folosind reguli care înlătură inhibițiile, oamenii sunt capabili să gândească mai liber și astfel să creeze numeroase idei și soluții noi. Participanții spun ideile pe măsură ce ele apar și generează altele noi pe baza ideilor celorlalți participanți. Toate ideile sunt notate și nu sunt criticate. Ideile sunt evaluate doar la sesiunea de brainstorming.

Cultura democratică: este definită ca dorința și capacitatea indivizilor dintr-o populație de a participa activ, individual sau împreună, la guvernarea afacerilor publice care îi afectează. Existența unei culturi democratice în cadrul unei populații se caracterizează prin contribuția activă, efectivă și de durată, a membrilor societății civile la dezvoltarea: binelui comun, a termenilor „de a trăi împreună” și a construirii de decizii colective.

Drepturile omului: sunt drepturi inerente tuturor ființelor umane, indiferent de rasă, sex, naționalitate, etnie, limbă, religie sau orice alt statut. Drepturile omului includ dreptul la viață și libertate, libertatea de sclavie și tortură, libertatea de opinie și de exprimare, dreptul la muncă și educație și multe altele. Fiecare are dreptul la aceste drepturi, fără discriminare.

Marginalizare: Procesul prin care se acordă o atenție scăzută unui lucru sau unei persoane, care este împins în afara preocupărilor grupului. Un fenomen social de excludere a unei minorități sau sub-grup prin ignorarea nevoilor, dorințelor și așteptărilor acestora.

Minoritate: subliniază faptul că minoritățile (etnice) se bucură de mai puține resurse și mai puțină putere pentru a-și impune interesele decât populația majoritară. Când vine vorba de descrierea persoanelor care nu împărtășesc privilegiile populației majoritare, acest termen pare a fi mai potrivit decât cel descris de termenul „migranți”.

Radicalizare: Nu există o definiție universal acceptată a radicalizării care să conducă la violență. Cu toate acestea, *Centrul pentru prevenirea radicalizării care duce la violență* (CPRLV) îl definește ca un proces prin care oamenii adoptă sisteme de credință extremiste - inclusiv intenția de a utiliza, încuraja sau facilita violența - cu scopul de a promova o ideologie, un proiect politic sau o cauză ca mijloc de transformare socială”. În centrul procesului de radicalizare care duce la violență se află o dinamică care implică indivizi care rup legăturile cu cei din cercurile apropiate (familie, prieteni, colegi etc.) și pornesc pe un drum presărat cu radicalism, care poate duce la violență.

Radicalism: În știința politică, termenul radicalism prezintă credința că societatea trebuie schimbată și că aceste schimbări sunt posibile numai prin mijloace revoluționare. Cuvântul radicalism provine din radicalul latin „de / are rădăcini”, care la rândul său a apărut din radicalul „rădăcină”. Atât radicalul, cât și radicalismul provin din ideea că schimbarea politică trebuie „să vină de la rădăcină” sau sursa de bază a societății.

Capital social: contacte sociale și resurse care devin accesibile pentru indivizi prin intermediul relațiilor sociale și rețelelor.

Includerea socială: poate fi definită în termeni relaționali drept un sentiment de acceptare socială.

Artele vizuale: sunt forme de artă precum pictură, desen, sculptură, ceramică, fotografie, video, realizare de filme, design, meșteșuguri și arhitectură. Multe discipline artistice, cum ar fi artele spectacolului, arta conceptuală, artele textile implică și aspecte ale artelor vizuale. Artele vizuale sunt, de asemenea, incluse în artele aplicate precum design industrial, design grafic, design vestimentar, design interior și artă decorativă (Wikipedia, 2019).

Cartea albă privind sportul: „este prima inițiativă europeană pe scară largă privind sportul. Acesta stabilește directive strategice privind rolul sportului în Uniunea Europeană ”

Visual Storytelling (Visual Narrative): este o poveste spusă prin utilizarea mijloacelor vizuale. Povestea poate fi spusă folosind fotografii, ilustrații sau video și poate fi îmbunătățită cu grafică, muzică, voce și alte materiale audio (Wikipedia, 2019).